

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการสรุปผลการวิจัย เรื่องพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามความคิดเห็นของตนเอง ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอ
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์จังหวัด ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอ

สมมติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอ ต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร โดยไม่ได้มีการสุ่มตัวอย่าง ได้ประชากรทั้งสิ้น 72 คน ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย มาจังหวัดละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 72 คน จากประชากร 126 คน หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมา 50 % ได้กลุ่มตัวอย่างมา 216 คน จากประชากร 432 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอในทุกจังหวัด

ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย 50 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 374 คน จากประชากร 748 คน รวม กลุ่มตัวอย่างและประชากรทั้งสิ้น 734 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขจากแบบสอบถาม ที่เกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมภาวะผู้นำ ตามหลักการของ (Daniel E.Griffiths) เดเนียล อี กริฟฟิธส์ และจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสร็จแล้วได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง แล้วส่งให้ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ทดลองตอบแบบสอบถามแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.99

แบบสอบถาม ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐานประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด และตอนท้ายได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เรียงลำดับความสำคัญของพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นหรือความคาดหวังของตนเอง โดยเรียงลำดับจาก 1 - 7

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ส่งไป 734 ฉบับ ได้รับคืน และใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 716 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.55

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ละตอนโดยวิธี ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด จากความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน

ศึกษาธิการจังหวัด และ ศึกษาธิการอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม วิเคราะห์โดย การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันก็ทดสอบความแปรปรวนตามวิธีการ เชฟเฟ่ (Scheffe') และได้สรุปให้เห็นว่า ถ้าแบ่งกลุ่มประชากร จากเดิมสี่กลุ่มเป็นกลุ่มใหม่สองกลุ่ม คือกลุ่มศึกษาธิการจังหวัด กับกลุ่มผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็น ของกลุ่มประชากรสองกลุ่มนี้ โดยใช้ค่าสถิติ t-test สำหรับตอนท้ายที่มีการลำดับความสำคัญของพฤติกรรมทั้ง 7 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ศึกษาธิการจังหวัด เป็นชายเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 98.60 ส่วนใหญ่อายุ 41 ปีขึ้นไป คืออยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.30 มีอายุราชการในตำแหน่งปัจจุบัน อยู่ในช่วง 1 - 3 ปีเป็นส่วนใหญ่ ทางด้านการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 68.10 รองลงมาในระดับปริญญาตรี และปริญญาเอก ตามลำดับ
2. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เป็นชายทั้งหมด อายุ 41 ปีขึ้นไป และอยู่ในช่วง 41 - 50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.40 มีอายุราชการในตำแหน่งนี้ 1 - 5 ปี เป็นส่วนใหญ่ และมีอายุราชการในตำแหน่งปัจจุบัน อยู่ในช่วง 1 - 3 ปี ทางด้านการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาตรี ในจำนวน ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 48.60 และ 51.40 ตามลำดับ
3. หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีอายุราชการในตำแหน่งส่วนใหญ่ 1 - 5 ปี และมีอายุราชการในตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่ 1 - 3 ปี ทางด้านการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.80

4. ศึกษาธิการอำเภอ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.02 มีอายุในตำแหน่งในช่วง 1 - 5 ปี , 6 - 10 ปี และ 11 - 15 ปี ในจำนวนใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 26.10, 25.90 และ 25.30 ตามลำดับ ส่วนอายุราชการในตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลงมาต่ำกว่า 1 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.70 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14.90

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด โดยสรุปทั้ง 7 ด้าน มีดังนี้

1. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะผู้ที่มีความคิดริเริ่ม ปรากฏว่าทั้ง ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาธิการจังหวัด สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และหาทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เมื่อมีปัญหาลูกเงินเกิดขึ้น และกิจกรรมใดที่เป็นประโยชน์ และทันต่อเหตุการณ์ จะได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการทันที นอกจากนี้ศึกษาธิการจังหวัด ยังพร้อมที่จะทุ่มเทเวลากาลังกาย กาลังใจ ให้กับงานที่ริเริ่มใหม่ ๆ พร้อมทั้งเสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ดีกว่าเดิมให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำไปปฏิบัติอยู่เสมอ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม โครงการ แผนงานใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อการบริหารงานอยู่เสมอ อีกทั้งจัดได้ว่าเป็นงานโครงการที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ ความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำ ของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข ปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาธิการจังหวัด ให้การสนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาหรือศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ สนใจ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้มีการศึกษาต่องาน เพื่อนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงาน อีกทั้งจะ

กระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรพัฒนาวิธีการดำเนินงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ได้ให้ความสนใจ และส่งเสริมการเชิญวิทยากรมาเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร อย่างสม่ำเสมอ

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมด้าน การจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ หรือประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการภายในจังหวัด หรือเมื่อมีปัญหา หรือความไม่เข้าใจในการทำงานของบุคลากร ซึ่งไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ ศึกษาธิการจังหวัด จะขอความร่วมมือจากผู้ชำนาญการพิเศษจากภายนอก พฤติกรรมทั้งสองเรื่องนี้ ศึกษาธิการจังหวัด มีความเห็นว่าคุณเองได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าคุณปฏิบัติน้อย

3. พฤติกรรมภาวะผู้นำของ ศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ ปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในเรื่องต่อไปนี้ ความสำเร็จของการบริหารงาน ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด มักจะกล่าวว่า เป็นความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงานทุกคน ศึกษาธิการจังหวัด จะแสดงความยินดีให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชาที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย และจะยกย่องชมเชยให้เกียรติกับบุคคลที่ปฏิบัติงานดี ให้ปรากฏแก่สายตาผู้อื่น ตลอดจนมองเห็นความสามารถของบุคลากรแต่ละคน ยอมรับและมอบหมายงานให้ทำตามความสามารถ นอกจากนี้ศึกษาธิการยังมีใจกว้างเข้าใจในปัญหาของผู้อื่นด้วยความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ ยอมรับความคิดริเริ่มของผู้ร่วมงาน และแสดงพฤติกรรมการสนับสนุนให้เห็นอยู่เสมอ

4. พฤติกรรมภาวะผู้นำ ของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ ปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าคุณศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาธิการจังหวัด ให้กำลังใจและกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึก กล้าที่จะเผชิญและ แก้ปัญหาด้วยตนเอง และพร้อมเสมอที่จะให้ความช่วยเหลือบุคลากรในการแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านวิชาชีพและส่วนตัวตามกำลังความสามารถ

เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาประสบปัญหา และความเดือดร้อน ศึกษาธิการจังหวัด จะแสดงออกซึ่งความห่วงใย และผูกพันให้ปรากฏ อีกทั้งเมื่อมีบุคลากรที่เข้ามาใหม่ ศึกษาธิการจังหวัดจะเป็นห่วงใยให้ความอบอุ่นใจ โดยการแนะนำให้รู้จักกับเพื่อนร่วมงาน ให้ทราบถึงระเบียบกฎเกณฑ์ สภาพสังคม และแนวปฏิบัติ ตลอดจนเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง และจัดให้มีสวัสดิการ และบริการต่าง ๆ ขึ้นในสำนักงานได้ตามความเหมาะสม

แต่มีข้อที่น่าสังเกตในพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในเรื่องการเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึงนั้น ศึกษาธิการจังหวัดและผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดมีความเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก แต่หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับน้อย และในตนเองเดียวกันเกี่ยวกับเรื่องการจัดให้มีสวัสดิการ และบริการต่าง ๆ ขึ้นในสำนักงานได้ตามความเหมาะสมนั้น ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก แต่ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับน้อย

5. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นนักพูดที่เก่งปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาธิการจังหวัดสามารถพูดในที่ชุมนุมกับคนทุกระดับได้โดยไม่ประหม่าหรือเคอะเขิน สามารถใช้ภาษาพูดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับฐานะ กาลเทศะ และสถานการณ์ของผู้ฟัง และในการสั่งงานด้วยวาจาก็สามารถชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางในการปฏิบัติงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงานในการประชุมหรือสั่งการ โดยทั่วไปศึกษาธิการจังหวัด มักจะพูดอย่างมีเหตุผล และมีหลักการไม่น่าเบื่อหน่าย ในการสนทนาแบบกันเอง ศึกษาธิการจังหวัดมักจะมีอารมณ์ขันเป็นกันเอง ทำให้หน้าฟังและนำร่วมสนทนาด้วย และในสภาวะที่เกิดความเครียดขึ้นในการประชุม ศึกษาธิการจังหวัดสามารถพูดจาเพื่อคลี่คลายบรรยากาศให้แจ่มใสขึ้นได้

6. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้ประสานงานปรากฏว่าศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานโดยมีการกำหนดแผนงาน ลักษณะงาน ขอบข่ายของงาน ขั้นตอนในการดำเนินงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ให้บุคคลที่รับผิดชอบรับทราบ จัดให้มีการสื่อสารให้ผู้ร่วมงานได้ทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ และระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นหน้าที่ของใคร ในการปฏิบัติงาน เมื่อมีบุคลากรบางคนมีความสามารถมากกว่าในบางเรื่อง ศึกษาธิการจังหวัดจะให้เป็นผู้ทำในเรื่องนั้นโดยจะช่วยเหลือประสานงานให้ ส่วนการมอบหมายหน้าที่ ก็สามารถดำเนินการได้เหมาะสมกับบุคคล และทำให้เขาเต็มใจรับงานในส่วนที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการชักจูงให้บุคลากร ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานที่รับผิดชอบ อำนวยความสะดวกในด้าน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และระบบสื่อสารที่เพียงพอ และใช้การได้รวดเร็ว จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรระดับต่าง ๆ ให้เข้าใจ และมีความรู้เกี่ยวกับงานอยู่เสมอเพื่อประโยชน์ในการประสานงาน ตลอดจนจัดให้บุคลากรระดับต่าง ๆ พบปะสังสรรค์กันนอกเวลางาน เพื่อสร้างไมตรีสัมพันธ์อันดีต่อกัน

มีข้อสังเกตในพฤติกรรมภาวะผู้นำ ของศึกษาธิการจังหวัด ในเรื่องการจัดให้บุคลากรระดับ ต่าง ๆ พบปะสังสรรค์กันนอกเวลางาน เพื่อสร้างไมตรีสัมพันธ์อันดีต่อกันนั้น ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

7. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดีปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาธิการวางตัวได้เหมาะสม และแสดงตัวเป็นมิตรต่อบุคคลทุกประเภทได้ถูกต้องกับกาลเทศะ เข้าร่วมสังคมกับหน่วยงาน หรือสมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีตามโอกาสอันควร ทำตนให้เป็นที่รู้จักเป็นอย่างดี ในหมู่เพื่อนร่วมงานอาชีพเดียวกัน และคนที่มิอาชีพต่าง ๆ กัน ที่สัมพันธ์ด้วย เป็นคนที่มิวาจาสดุ้ง รักษาความ

สัญญา เป็นที่น่าเชื่อถือได้ในทุกโอกาส อีกทั้งเป็นผู้ที่ใจกล้า ยอมอุทิศเวลาและทุนทรัพย์ส่วนตัว ให้แก่ประโยชน์ส่วนรวมได้เสมอ ตามความเหมาะสมและนอกจากนี้ยังร่วมสร้างสรรค์กับบุคลากร ในหน่วยงานนอกเวลางาน ตามโอกาสอันควร

8. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วย ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับ พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 7 ด้าน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 6 ด้าน คือผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม ผู้นำในฐานะผู้รู้จัก การปรับปรุงแก้ไข ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานและผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี ส่วนที่ไม่มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มี 1 ด้าน คือ ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง

และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ตามการ รับรู้ของตนเองกับความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 7 ด้าน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้า ฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของ ศึกษาธิการจังหวัด มีความแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

9. ผลการลำดับความสำคัญของพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ตาม ความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด และ ศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏผลดังนี้

ศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการ จังหวัด ทั้ง 7 ด้าน นั้น ศึกษาธิการจังหวัดควรมีพฤติกรรมต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่

1. ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม
2. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงาน

3. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ
4. ผู้นำในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข
5. ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี
6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ
7. ผู้นำในฐานะนักพูดที่เก่ง

ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 7 ด้านนั้น ศึกษาธิการจังหวัดควรมีพฤติกรรมต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่

1. ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม
2. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงาน
3. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ
4. ผู้นำในฐานะเป็นผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข
5. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ
6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี
7. ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง

หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 7 ด้านนั้น ศึกษาธิการจังหวัดควรมีพฤติกรรมต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่

1. ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม
2. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ
3. ผู้นำในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข
4. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานที่ดี
5. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ
6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี
7. ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง

ศึกษาธิการอำเภอ มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด
ทั้ง 7 ด้าน นั้น ศึกษาธิการจังหวัดควรมีพฤติกรรมต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ
ได้แก่

1. ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม
2. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานที่ดี
3. ผู้นำในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข
4. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ
5. ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี
6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ช่วยเหลือ
7. ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง

สรุปการจัดลำดับความสำคัญ พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัดที่ควร
จะมี ตามความคิดเห็นของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
และศึกษาธิการอำเภอ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่

1. ผู้นำในฐานะเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม
2. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานที่ดี
3. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ที่รู้จักการปรับปรุงแก้ไข
4. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ
5. ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี
6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ
7. ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง

ส่วนการจัดลำดับความสำคัญ พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ที่ควร
จะมีตามความคิดเห็นของ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความคิดเห็นตรงกันว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของ
ศึกษาธิการจังหวัด ที่ควรมีจะเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่สุด คือ พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะผู้
มีความคิดริเริ่ม รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานที่ดี พฤติกรรมภาวะ

ผู้นำในฐานะผู้ทรงอิทธิพลในการปรับปรุงแก้ไข และพฤติกรรมที่ทุกกลุ่มประชากรเห็นว่าสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย คือพฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลของการวิจัย ปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีอายุช่วง 41 ปีขึ้นไป เป็นส่วนใหญ่ คือประมาณร้อยละ 80 โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษาธิการจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไป ศึกษาธิการอำเภอ ก็เช่นกัน นับว่าเป็นวัยที่ผ่านประสบการณ์มาพอสมควร และมีความคิดไตร่ตรองรอบคอบขึ้น ส่วนหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 81 นับเป็นวัยที่ต้นตัว มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานเพื่อแสวงหาประสบการณ์ สำหรับทางด้านระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนี้ ทั้งศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระยะเวลา 1 - 5 ปี และมีอายุราชการในตำแหน่งครั้งสุดท้ายอยู่ในช่วงระยะเวลา 1 - 3 ปี ทั้งนี้เนื่องจากระบบราชการมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสับเปลี่ยนผู้บริหารในทุก ๆ 3 ปี เพื่อไม่ให้เกิดการเข้าอำนาจที่มีอยู่ในตำแหน่ง จนขาดเหตุผลในการปฏิบัติงาน

ทางด้านวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีวุฒิระดับปริญญาโทมากที่สุด ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีทั้งนี้เนื่องจาก ศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้นำระดับสูงในจังหวัด ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถสมกับเป็นผู้นำของหมู่คณะ ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดก็มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ถึงเกือบร้อยละ 50 สำหรับ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ส่วนใหญ่ ยังมีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ และยังมีผู้ที่มวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีอยู่บ้างเล็กน้อย ซึ่งอย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบัน มีสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ได้เปิดสอนในระดับปริญญาโท ในภาคนอกเวลาราชการ

หลายแห่งจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาควรจะให้การสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนา และยกระดับการศึกษาของตนเองให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลทำให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น และนำความรู้ความสามารถนั้น มาพัฒนางานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบให้ มีคุณภาพสูงขึ้น บรรลุเป้าหมายและหลักการที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 2

1. ผลการวิจัย พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม ปรากฏว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จึงเป็นที่น่ายินดีว่าผู้นำในระดับสูง ซึ่งเป็นผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม เอาใจใส่ ทุ่มเทเวลา กาย และใจในการปฏิบัติงาน ติดตามวิเริ่มปฏิบัติงานใหม่ ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและปริมาณ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของฟิดเลอร์ (Fiedler, 1967) ที่ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่ริเริ่มหรือส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงการกระทำของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ สมพงษ์ เกษมสิน (2523) ก็ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของผู้นำว่า ผู้นำคือผู้บริหารงานของกลุ่มโดยทำหน้าที่ ที่เกี่ยวกับการจูงใจ การอำนวยความสะดวกและการริเริ่ม แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมในด้านนี้ ตนปฏิบัติมาก แต่สำหรับผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ นั้นถึงแม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นทางด้านนี้จะบ่งบอกว่า ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติออกมาอยู่ในระดับมากก็ตาม ตัวเลขค่าเฉลี่ยนั้น ก็ยังอยู่ในระดับมากที่มีค่าต่ำกว่า ความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งอยู่ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน จะมีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่มีค่า $X = 2.77$ เป็นค่ามากที่ค่อนข้างไปทางน้อย ซึ่งอาจจะหมายถึงความต้องการของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่มีต่อพฤติกรรมทางด้านนี้ของศึกษาธิการจังหวัด ยังมีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดควรมีพฤติกรรมทางด้านนี้ให้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ หรืออาจจะเป็นเพราะว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยังไม่เข้าใจในระบบการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นต้นว่า เรื่องการจัดตั้งการใช้หรือการบริหารด้านงบประมาณ หรือการดำเนินงานในส่วนของงานหรือโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่

มักจะ เป็นแผนงาน หรือโครงการที่ได้รับมอบหมาย หรือสั่งการมาจากกระทรวงหรือส่วนกลาง ให้ส่วนราชการในส่วนภูมิภาคได้ถือปฏิบัติ งานในลักษณะดังกล่าว หัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดอาจจะคิดว่า การทำงานดังกล่าว เป็นงานที่ยังขาดความริเริ่ม เรื่องสร้าง สรรค์ คือ ต้องคอยปฏิบัติตามคำสั่งของส่วนกลาง ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวนี้อาจจะเกิด จาก ความคาดหวังของบุคลากรที่อยู่ต่างระดับ ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติอาจจะมีความ คาดหวังที่ตั้งอยู่บนฐานของความเข้าใจในระบบงาน ในหลักการ และเหตุผลความเป็นจริง หรือความเหมาะสมที่ต่างกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ จะมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำ ในฐานะเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม ของศึกษาธิการจังหวัด ได้ปฏิบัติออกมาในระดับมากแล้วก็ตาม แต่กลุ่มประชากรทั้งสี่กลุ่มก็ยังเห็นความสำคัญของพฤติกรรมผู้นำในด้านนี้ โดยให้ความคิดเห็น ในการลำดับความสำคัญมาเป็นอันดับหนึ่งจากเจ็ดอันดับ ทั้งนี้เพราะกลุ่มประชากรทั้งสี่กลุ่มมี ความคิดเห็นว่า หากผู้นำมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน แล้ว การดำเนินงานในทุกสิ่งทุกอย่าง ก็คงจะได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ ประสพผลสำเร็จตาม หลักการและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และก็เป็นที่น่ายินดีว่า พฤติกรรมที่กลุ่มประชากรทั้งสี่กลุ่ม เห็นว่าสำคัญที่สุดนี้ เป็นพฤติกรรมที่ศึกษาธิการจังหวัด ได้ถือปฏิบัติอยู่ในระดับมากอยู่แล้ว ซึ่ง เป็นการง่ายต่อการที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาพฤติกรรมในด้านนี้ ในอนาคตต่อไป

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข จากผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่ม เห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัด ได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ($X = 2.65$) ทั้งนี้ เพราะมีพฤติกรรมหลายเรื่อง ที่ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ยังมีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดยังมีพฤติกรรมในเรื่อง นั้น ๆ ปฏิบัติออกมาให้เห็นค่อนข้างน้อย เป็นต้นว่า การส่งเสริมหรือเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในสำนักงาน โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมา หรือการประชุม แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการภายในจังหวัด ตลอดจนการขอความร่วมมือจากผู้นำราชการ

พิเศษภายนอกหน่วยงาน นั้น ศึกษาธิการจังหวัดยังปฏิบัติออกมาให้เห็นน้อยมากซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพปัจจุบันแล้ว การปฏิบัติงานที่จะได้มาซึ่งคุณภาพ หรือผลงานแล้ว การได้มาซึ่งความรู้ เทคนิควิธีการที่ใหม่กว่า จะส่งผลให้การดำเนินงานในสำนักงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2525) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำ จะต้องรู้สภาพการ รู้สภาวะจิตใจของคนในระดับต่าง ๆ รู้ฐานะ รู้ทักษะ ความต้องการ ความสนใจ ของผู้ใต้บังคับบัญชา รู้วัตถุประสงค์ขององค์การ จึงจะทำงานได้สำเร็จ คำกล่าวนี้เป็นข้อมูลสนับสนุนได้ว่า ผู้นำที่ดี จะต้องเป็นผู้ที่ให้ความสนใจกับการพัฒนาบุคลากรในองค์การเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน เราจะสังเกตเห็นว่า หน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความสามารถต่อกันมากขึ้น กว่าในอดีตที่ผ่านมา การพึ่งพาอาศัย เครื่องมือหรืออุปกรณ์ เทคโนโลยีที่พร้อมกว่าของภาคเอกชนมีส่วนทำให้ภาครัฐบาลได้มีโอกาสส่งบุคลากรไปศึกษาดูงาน ฝึกงาน ได้ความรู้เทคนิควิธีที่แปลกใหม่ ก้าวหน้า และนำมาพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นภาระหน้าที่ของผู้นำที่จะต้องรับผิดชอบภาวะผู้นำในด้านนี้ คือ เป็นผู้รู้จักการปรับปรุงพัฒนาคิดหาแนวทาง วิธีการที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรของตนมีความรู้ความสามารถ ดังคำกล่าวของภิญโญ สาธร(2516) ที่กล่าวว่า ผู้นำสังคมไทยจะต้องมีอบรมผู้ใต้บังคับบัญชา ให้มีความรู้ความสามารถ รู้วิธีปฏิบัติงานโดยเหมาะสม ชูศักดิ์ เทียงตรง (2519) ก็ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้นำที่ดี จะต้องมีความรับผิดชอบทั้งในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ของตนเอง และในส่วนที่ลูกน้องปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ หากบุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้สร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ขึ้น ก็จะเป็นการเสริมสร้างกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน มีความรู้สึกพึงพอใจกับงานในหน้าที่ มีความภาคภูมิใจที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ ในการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ ให้ทำเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอีกด้วย

เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่น่าพิจารณา นั่นก็คือ ภาระหน้าที่ของบุคลากรในระดับปฏิบัติ ซึ่งในที่นี่หมายถึง หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีงานที่จะต้องปฏิบัติ และรับผิดชอบปริมาณมาก เพราะสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทำหน้าที่เป็นผู้แทนกระทรวงในส่วนภูมิภาคต้องรับผิดชอบงานทั้ง 14 หน่วยงาน การที่จะใช้เวลาหรือโอกาสในการพัฒนา

ตนเองนั้นจึงน้อยกว่า ผู้ปฏิบัติงานในระดับผู้บริหาร จากเหตุผลดังกล่าว ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จึงมองเห็นว่าผู้บริหารยังให้ความสำคัญทางด้านนี้น้อย ($X_3 = 2.49$)

ในการจัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชากรทั้งสี่กลุ่ม ในเรื่องผู้นำในฐานะผู้ที่รู้จักการปรับปรุงแก้ไข กลุ่มประชากรทั้งสี่กลุ่ม ก็ได้ให้ความสำคัญมากเช่นกัน ซึ่งเป็นเหตุผลที่สนับสนุนได้ว่า บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ก็เป็นผู้ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับตนเองอยู่เสมอเช่นกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นนิมิตรหมายที่ดีในการจะพัฒนาระบบงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยเริ่มจากการส่งเสริมพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ของบุคลากรในสำนักงานก่อน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของการทำงานในอนาคตต่อไป

3. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ จากผลการวิจัยปรากฏผลออกมาว่า กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่ม มีความเห็นว่าเป็นพฤติกรรมทางด้านนี้ ของศึกษาธิการจังหวัด ได้ปฏิบัติออกมาในระดับมากในทุกเรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีว่า ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค มีพฤติกรรมภาวะผู้นำที่จะส่งผลต่อความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้สืบเนื่องจาก พฤติกรรมที่ได้แสดงออกนี้ เป็นเรื่องที่มีมนุษย์ทุกระดับทุกเพศทุกวัย มีความต้องการพื้นฐานในเรื่องดังกล่าวนี้อยู่แล้ว ดังทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) ได้กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งเรียงตามลำดับของความต้องการต่ำสุดถึงสูงสุดมี 5 ประการด้วยกัน คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านความปลอดภัย ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคมและความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จ ตามความนึกคิดของตน จากหลักการที่มาสโลว์ กล่าวไว้ในข้อ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องสังคม ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่ศึกษาธิการจังหวัดแสดงให้เห็นว่าอยู่ในระดับมาก คือการยอมรับนับถือ ให้เกียรติให้ความยอมรับยกย่องในความสามารถของเพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อศึกษาธิการจังหวัดในฐานะผู้นำของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ได้แสดงพฤติกรรมนี้

ก็ย่อม จะส่งผลต่อความพึงพอใจในการได้รับการยกย่องยอมรับจากผู้บังคับบัญชาทำให้ บุคลากร เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัย จะสังเกตเห็นว่าความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา คือ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ถึงแม้จะอยู่ในระดับมากก็ตาม แต่ก็ยังมีค่าน้อยกว่าความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัดเอง นั่นอาจจะหมายถึง ความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชายังเห็นว่าผู้บังคับบัญชาแสดงออกขยับน้อยอยู่ และอยากจะให้แสดงออกมามากกว่านั้น คำระดับคะแนนความคิดเห็นจึงยังอยู่ในระดับมากค่อนข้างไปทางน้อย ดังนั้นศึกษาธิการจังหวัดต้องหาทางปรับปรุงแก้ไขในเรื่องนี้ โดยแสดงหรือปฏิบัติออกมาให้มากกว่านี้ในการยกย่องชมเชย หรือการให้การยอมรับในเหตุผล ในผลงานหรือในฝีมือของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของงานที่ต้องรับผิดชอบต่อไป และจะสังเกตเห็นว่าในการคาดหวังหรือการจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรม ก็ปรากฏผลออกมาให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่า กลุ่มประชากรได้ให้ความสำคัญในพฤติกรรมด้านนี้เป็นลำดับ ที่สี่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมนี้มีความสำคัญในระดับสูงเช่นกัน

4. พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีกิจกรรมบางกิจกรรมที่ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ต่างก็มีความเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดยังปฏิบัติน้อย เป็นต้นว่า การดูแลทุกข์สุข การจัดสวัสดิการ บริการในสำนักงาน ยังแสดงพฤติกรรมออกมาค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะกิจกรรมดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่ต้องแสดงออกในเชิงรูปธรรม จึงจะเห็นชัดเจนกว่าในเชิงนามธรรม หรืออาจจะสรุปได้ว่า กิจกรรมดังกล่าว เป็นเรื่องที่ต้องใช้งบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง ในการจัดสวัสดิการ อีกทั้งการให้ความช่วยเหลือในเชิงนามธรรมนั้น ก็เป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลา ประกอบกับภาระกิจของผู้บริหารมีมากมายหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด เปรียบเสมือนผู้แทนของกระทรวง ต้องรับผิดชอบทั้งด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ดังนั้น การที่จะให้เวลากับการเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขอย่างทั่วถึง หรือการแสดงออกซึ่งความห่วงใยเอื้ออาทรก็คงจะเป็นไปได้ค่อนข้าง

น้อย ดังที่ ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นไว้ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารก็ควรตระหนักในด้านนี้ เพราะเป็นกิจกรรม หรือพฤติกรรมหนึ่ง ที่จะเป็นแรงกระตุ้นหรือสิ่งที่เสริมสร้างให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดขวัญกำลังใจซึ่งจะมีผลต่อการบริหารงานและคุณภาพของงานด้วย จากการศึกษาของ Elton Mayo ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ประสิทธิผลในการทำงานของคนงานในสภาพต่าง ๆ เรียกว่า Hawthorne Studies" สรุปได้ว่าปริมาณการทำงานของคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายภาพอย่างเดียว หากขึ้นอยู่กับความสามารถทางสังคมคนงานดีขึ้นถ้าได้รับการดูแลเอาใจในความเป็นมนุษย์ เงินไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญ แต่ขวัญในการทำงานของคนสำคัญมากกว่า ดังนั้นรางวัลทางจิตใจจะมีผลทางกระตุ้นในการทำงาน เช่นเดียวกัน การให้ความช่วยเหลือต่อผู้ใต้บังคับบัญชาก็ย่อมจะเปรียบเสมือนรางวัลทางจิตใจ เช่นกัน ดังนั้น เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัด ยังมีพฤติกรรมทางด้านนี้ ปฏิบัติออกมาให้เห็นค่อนข้างน้อย ศึกษาธิการจังหวัด ก็ควรที่จะได้มีการพัฒนาปรับปรุงให้เพิ่มขึ้นแม้ว่าในบางครั้ง อาจจะต้องใช้งบประมาณ หรือระยะเวลาเข้าช่วยก็ตาม จากการศึกษาหวัง หรือการจัดลำดับความสำคัญได้ให้ความสำคัญในพฤติกรรมด้านนี้เป็นลำดับที่ 6

5. พฤติกรรมภาวะผู้นำด้าน ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่าพฤติกรรมในด้านนี้ ศึกษาธิการจังหวัดแสดงออกหรือปฏิบัติออกมาในระดับมาก ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันไปบนทางเดียวกัน คือ มีคะแนนเฉลี่ยสูงทุกกลุ่มประชากร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมาพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมทั้งเจ็ดด้านปรากฏว่า พฤติกรรมด้านนี้ถูกจัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่ 7 นั้นอาจจะหมายถึงว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่อาจจะมีแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านนี้ว่า "การกระทำหรือการแสดงที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบในการทำงาน ความห่วงใย ความจริงจังในการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารหรือการที่ผู้บริหารได้มีโอกาสแสดงผลงาน หรือได้แสดงพฤติกรรมด้านอื่นเป็นอันดับแล้ว การเป็นนักพูดที่ดีก็อาจจะมีความสำคัญน้อยลง " ทั้งนี้เพราะมีพฤติกรรมอื่นเข้าไปเสริมสร้างหรือแสดงให้เห็นชัดเจนกว่า ซึ่งการสรุปผลในข้อนี้ เป็นการสรุปผลจากข้อมูลที่แสดงออกมาให้เห็นว่า กลุ่มประชากรได้ให้ความสำคัญของพฤติกรรมด้านนี้เป็นคุณสมบัติของนักบริหารข้อสุดท้าย

คือลำดับที่เจ็ด แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่งนี้ ก็เป็นพฤติกรรมที่สำคัญ ที่นักบริหารควรมีเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งในหลาย ๆ ข้อ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งนี้เพราะการบริหารงานในองค์การหรือหน่วยงานใดก็ตาม การพูดการใช้ภาษา การชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารจะต้องมีทักษะ มีเทคนิค สามารถสอดแทรกอารมณ์ขันให้หน้าฟัง เมื่อมีบรรยากาศที่เคร่งเครียด หรือนำร่วมสนทนาด้วย หรือสามารถพูดโน้มน้าวให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน หรือมีความสามารถในการพูดอย่างมีเหตุผลน่าศรัทธาในการประชุมหรือในพิธีการ การเป็นนักพูดที่ดีเป็นลักษณะของผู้นำที่ดี ดังคำกล่าวของ ชูศักดิ์ เทียงตรง (2519) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำที่ดีจะต้องมีความมุ่งมั่น พลนปรน พูดจาน่าฟัง ซึ่งตรงกับ ชิชิล อี กูด (Goode อ้างถึงใน จานงค์ สมประสงค์ 2514) กล่าวไว้ว่า ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการพูดและการเขียน สโตกคิลล์ (Stogdill, 1969) ก็ได้รวบรวมคุณลักษณะของผู้นำไว้หลายข้อ และมีข้อหนึ่งกล่าวว่า ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาพูด จากคำกล่าวที่ได้ยกมาให้เห็นนี้ ก็เป็นหลักฐานที่อ้างได้ว่า การจะเป็นผู้นำที่ดีนั้น จะต้องมีความสามารถในการพูด ทั้งนี้เพราะการพูด ก็คือการสื่อสารทางหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบการบริหาร

6. พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานที่ดี ผลการวิจัยพบว่าศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า พฤติกรรมทางด้านนี้ของศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับความคาดหวังหรือการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัด ควรจะมีพฤติกรรมทางด้านนี้อยู่ในระดับสูง คือได้ให้ความสำคัญในพฤติกรรมนี้มาก โดยสังเกตได้จากการจัดลำดับความสำคัญ พฤติกรรมนี้ถูกจัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่สอง จากเจ็ดลำดับ การปฏิบัติหรือการแสดงออกของศึกษาธิการจังหวัดในเรื่องการบริหารงาน โดยมีการกำหนดแผนงาน ลักษณะงาน ขอบข่ายของงาน ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ในการบริหารงาน ตลอดจนการจัดให้มีการสื่อสารให้เพื่อนร่วมงานได้เข้าใจในระบบขั้นตอนการทำงาน หรือการนำผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตน และกิจกรรมอีกหลายกิจกรรมที่ ศึกษาธิการจังหวัดได้มีโอกาส เป็นผู้ประสานงานให้กับเพื่อนร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นการปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับความคาดหวังที่ต้อง

การเพิ่มขึ้นในความเป็นผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด และเมื่อพิจารณา ถึงลักษณะงานของ ศึกษาธิการจังหวัดตามภาระหน้าที่ จะสังเกตเห็นว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น ๆ หลาย หน่วยงาน ทั้งนี้เนื่องจาก สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนั้นเอง กิจกรรมหรือภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการ ความเป็นผู้นำในด้านผู้ประสานงานที่ดี จะส่งผลถึงความสำเร็จ และคุณภาพ ของงานในหน้าที่ทั้งสิ้น ดังหลักการและทฤษฎีที่ นพพงษ์ บุญจิตราดลย์ (2529) กล่าวไว้ว่า การประสานงานเป็นกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์เกี่ยวกับบุคคล วัสดุ และทรัพยากรอย่างอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยจะเกิด ขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานหนึ่งกับอีกหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งไม่จำเป็นว่าหน่วยงานนั้น จะต้องมีเป้าหมายอย่างเดียวกัน หรือหวังผลอย่างเดียวกัน แต่ การประสานงานจะช่วยให้รู้ซึ่งกันและกันว่า ใครกำลังทำกิจกรรมอะไรอยู่ และเพื่อเร่งรัด การทำงานให้เสร็จพร้อม ๆ กัน ในกรณีที่ต้องการผลงานสองอย่างนั้นให้เสร็จภายในเวลา เดียวกัน หรือกล่าวสรุปได้ว่า กระบวนการทางการบริหาร จำเป็นจะต้องมีการประสานงาน เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ ได้เข้าใจ และปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ดังนั้น การประสานงานซึ่งแฝงอยู่ในทุกงานและขั้นตอนของการทำงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ ต้องสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ พฤติกรรมทางด้านการประสานงานที่ดีในกิจกรรมย่อยเกี่ยวกับการจัด ให้บุคลากรระดับต่าง ๆ ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กันนอกเวลางาน เพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดี ต่อกันนั้น เป็นกิจกรรมหรือ พฤติกรรมที่กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติออก มาในระดับมากค่อนข้างน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย $(\bar{X}) = 2.55$ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า เป็น พฤติกรรมที่ควรจะต้องเพิ่มการปฏิบัติในเรื่องนี้ให้สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาพฤติกรรม นี้เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยงบประมาณ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างรัดกุมหากมีความจำเป็นต้อง ดำเนินงานทางด้านนั้น

7. พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี ผลการวิจัย ปรากฏว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และ ศึกษาธิการอำเภอ อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาข้อมูลทางด้านการจัด ลำดับความสำคัญของพฤติกรรม ทั้งเจ็ดด้านจะสังเกตเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วย

ศึกษาธิการจังหวัด ไม่ได้ให้ความสำคัญกับ พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะเป็นผู้ เข้ากับสังคมได้ดีมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของการจัดลำดับ ทั้งเจ็ดลำดับ พฤติกรรมด้านนี้ จะมีผู้ให้ความสำคัญอยู่ในลำดับ 5 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วย ศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมอื่น ๆ อีกหก ด้านนั้น หากสามารถปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพแล้ว การเป็นผู้ เข้ากับสังคมได้ดี ก็มีความจำเป็น น้อยลง

แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่า ตามหลักการหรือทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ เกี่ยวกับการะหน้าที่ของ ผู้นำ หรือผู้บริหาร ที่จะบริหารงานได้ประสพผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพนั้น สังคมจะมีส่วนที่ทำให้ การบริหารงาน นั้น ประสพผลสำเร็จ หรือล้มเหลวได้ ชงชัย สันติวงษ์ (2526) ได้กล่าวว่า เนื่องจากผู้บริหารจะต้องมีการติดต่อกับบุคคลมากมาย ทั้งภายนอกและภายในองค์การ ซึ่งการ ติดต่อกายในมีทั้งระดับต่ำและระดับสูง จากความสัมพันธ์นี้ผู้บริหารจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่จะ เชื่อมโยงให้เกิดการประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การทั้งภายนอกและภายในองค์การ ส่วนกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956) ก็ได้สรุปภาระหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาไว้ 4 ประการ และประการแรกที่ กริฟฟิธส์ ให้ความสำคัญคือ เป็นผู้รักษาความสัมพันธ์กับชุมชน และนักการศึกษาที่ เน้นความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับชุมชนอีกท่านหนึ่ง และให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเช่นกัน คือ ฟิสค์ (Fisk, 1963) สรุปไว้ว่า งานการบริหารการศึกษามี 4 ประการ อันดับแรก คือ การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ สโตกคิลล์ (Stogdill, 1969) ได้สรุปเกี่ยวกับลักษณะผู้นำโดยทั่ว ๆ ไป ไว้ว่า ผู้นำควรจะมีความสามารถทางสังคม คำกล่าว ต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอนี้ น่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่จะกล่าวว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเข้า กับสังคมได้ดีนั้น เป็นพฤติกรรมที่สำคัญพฤติกรรมหนึ่งในหลายพฤติกรรม ที่ควรมีในตัวผู้นำใน หน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งจะต้องเป็นผู้นำที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม ในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ เพื่อให้งานในภาระหน้าที่ ประสพผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และเป็นไปตามเป้าหมาย

8. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วย ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับ

พฤติกรรมภาวะผู้นำ ทั้ง 7 ด้าน ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 6 ด้าน และไม่แตกต่างกันอยู่เพียงด้านเดียว คือ พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะเป็นผู้พูดที่เก่ง แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตอีกเช่นกันว่า ถ้าหากความคิดเห็นจากกลุ่มประชากรทั้งสี่กลุ่มมาแยกออกเป็นประชากร สองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของตนเอง (ศึกษาธิการจังหวัด) และกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้อื่น (ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และ ศึกษาธิการอำเภอ) จะปรากฏผลออกมาว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 7 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 7 ด้าน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำในฐานะนักพูดที่เก่งนั้น ในการเปรียบเทียบระหว่างประชากรสี่กลุ่มนี้ มีค่าเฉลี่ยความไม่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มประชากร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้น ต่ำค่อนข้างสูง เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้มอง (ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ) มารวมกันเป็นความคิดเห็นของประชากรในกลุ่มที่สอง เพื่อนำมาเปรียบเทียบอีกรูปแบบหนึ่ง ดังที่ได้กล่าวมานี้ จึงมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยสูงขึ้น และมีผลต่อการทดสอบค่าทางสถิติ โดยปรากฏผลออกมาให้เห็นว่าพฤติกรรมทางด้านนี้ ก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เช่นกัน

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้สองประเด็น คือ

8.1 ถ้าเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรทั้งสี่กลุ่ม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 6 ด้าน และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 1 ด้าน

8.2 ถ้ารวมประชากรทั้งสี่กลุ่มให้เหลือเป็นประชากรสองกลุ่ม คือ กลุ่มตนเองมอง กับกลุ่มผู้มอง แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน จะปรากฏผลว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 7 ด้าน

ดังนั้น ความคาดหวังหรือความต้องการของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ในการที่จะเห็นพฤติกรรมภาวะผู้นำของ

ศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะผู้ที่มีความคิดริเริ่ม ผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข ผู้ให้การยอมรับนับถือ ผู้ให้ความช่วยเหลือ นักพูดที่เก่ง ผู้ประสานงานที่ดี และผู้ที่เข้ากับสังคมได้ดี นั้น ยังเป็นสิ่งที่มีความต้องการให้ปฏิบัติมากกว่า ในปัจจุบันที่กระทำอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องสำหรับผู้บริหาร คือ ศึกษาธิการจังหวัด จะต้องหาวิธีที่จะปรับปรุงแก้ไข พฤติกรรมนั้นให้ดีขึ้นต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางด้านการเป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่ม การรู้จักปรับปรุงแก้ไข และการเป็นผู้ประสานงานที่ดี พฤติกรรมสามด้านนี้ จากการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติจริง และความคาดหวังที่ต้องการจะให้มีขึ้น การปฏิบัติจริง ยังอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าความคาดหวังที่ต้องการ จึงเป็นเรื่องที่ต้องวางแผนดำเนินการอย่างจริงจังต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัย พฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นของ กลุ่มประชากรกลุ่มอื่น เป็นต้นว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ คณะกรรมการสามัญจังหวัด และผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด จากผู้ที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งไม่ใช่ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรงตามสายงาน หรือกลุ่มผู้ร่วมงานอื่นๆ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลายแนวความคิด อันจะนำไปสู่ข้อเท็จจริง ที่มีความเที่ยงเบนต่ำ และเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยต่อไป
2. ควรจะทำการวิจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ตามแนวทฤษฎีอื่น เช่น ทฤษฎีของฮัลปิน และแฮมฟิลล์ (Halpin and Hemphill) หรือของเกตเซลส์ และกูบา (Getzels and Guba) เพื่อที่จะมองพฤติกรรมภาวะผู้นำในด้านอื่น ๆ ประกอบในการที่จะคิดหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป
3. ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ด้วยการศึกษาทักษะทางการบริหาร และทักษะทางด้านวิชาการ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านอย่างละเอียด เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนา หรือเสริมสร้างทักษะผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด อันจะเป็นแนวทางให้เห็นพฤติกรรมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ